

Postmuseum under 2010

Under 2010 hade Postmuseum 129.700 besökare. Däri inräknas även besökarna i posthuset på Skansen, som bemannats av museet under tre sommarmånader.

En ny organisation togs i bruk den 1 januari 2010, med Olle Synnerholm som chef. Föremåls- och Filatelisamlingarna slogs ihop med Biblioteket och Post F@ktum, varvid enheten Museisamlingarna bildades, med Erik Hamberg som chef. Informations- och utställningsenheten ombildades till Publika enheten, med Pernilla Klingofström som chef. Till denna enhet hör från den 1 juli 2010 även enheten för lokaler och säkerhet, nu benämnd Service.

Utställningar

Under året påbörjades ombyggnaden av utställningen *Märkvärdigt!* genom att entrén och ett av rummen byggs om. Förutom nytt innehåll och ny formgivning innebär ombyggnaden också att ett nytt ljus- och styrsystem införs, att ny golvmatta läggs in och att det gamla innertaket rivs.

Lilla Posten har rustats upp, lagom till 15-årsjubileet i februari 2011. Golven har slipats, nya dörrar och postlådor har tillverkats där barnen arbetar som brevbärare. Vidare har en bilbana med den moderna postlogistiken med paket tillkommit, nya lampskärmar har sytts, paketbilen har rustats och så vidare. Upprustningen var välbehövlig för att kunna fortsätta driva framgångsrik verksamhet för barnfamiljer och skolklasser.

SSPD 40 år – 40 utställare (26 januari – 7 mars). Sällskapet för Svensk Posthistorisk Dokumentation firade sitt 40-års jubileum med en utställning av medlemmars samlingar.

Dessa spände över tiden från mitten av 1600-talet till 2000-talet. Därefter tog *Reklam, ja tack! Postens reklambistoria* över som den stora tillfälliga utställningen. (26 mars –). Utställningen berättade om svensk reklamhistoria, med Postens kampanjer som exempel från 1930-talet till idag. Affischer, filmer och reklam för internet visades i utställningen.

I samlarrummet inleddes året med *Svart som natten* (– 11 april), en utställning om sotare på vykort. Ulf och Lotte Dahlbäck Lindén visade sin samling med vykort och föremål. Därefter följde *Män, män, män* (21 april – 10 oktober) som visade Siw Widerbergs vykortssamling. Året avslutades med *Vykortskungen* (27 oktober –) som visade vykort och förlagor av illustratören Harry Lange. Han har producerat över 2.000 vykortsmotiv.

I Allrummet visades *Post Pals – Brevvänner* (– 11 april). Postens projekt Post Pals kopplar samman svenska skolklasser med klasser runt om i världen. Genom brev lär de känna varandra. Här visades brev, en film om projektet och fotografier. *Hälsningar till prinsen och prinsessan* (13 maj – 12 september) visade brev och teckningar som barn på besök i Lilla Posten under våren 2010 gjorde till Kronprinsessparets ära. *POSTers* (19 oktober –) följde därefter, då elever från Fryshusets grundskola ställde ut affischer inspirerade av utställningen *Reklam, ja tack!*

Kronprinsessan Victoria & Bernadotterna på frimärken (13 maj – 28 november) kunde ses i Post F@ktum, där två rum anpassats för att kunna användas som utställningslokaler. Utställningen fokuserade på de frimärken som gavs ut den 13 maj, med anledning av Kronprinsessparets bröllop den 19 juni. 2010 var dessutom jubileumsår för familjen Ber-

nadotte varför frimärken, förlagor och annat bakgrundsmaterial med svenska regenter visades.

Pedagogik

Under året har museet genomfört 318 visningar, skolprogram och barnkalas för sammanlagt 6.557 personer. Elever från 6 års ålder upp till vuxenstuderande har tagits emot och erbjudits åldersanpassade skolprogram i de olika utställningarna. 52 barnkalas och 45 vuxenvisningar genomfördes. Även under 2010 har skolprogrammen varit gratis. Under året upphörde de källkritiska programmen. Mellan den 6 juni och den 19 augusti erbjöds *Brevet måste frampå* Skansen. 830 barn utförde uppdraget att leverera rätt brev till rätt gård. 3.387 brev har skickats från den öppna pedagogiska verksamheten; till detta kommer alla brev som skrivits under skolprogrammen.

Program

Inte mindre än 334 program genomfördes under året. Dit räknas Lilla Posten, olika tävlingar för familjer under helger och skollov, men även föreläsningar. Olika workshops har genomförts för besökarna, med paket- och vykortstema.

Föreläsningar har hållits kring Hjalmar Bergmans brev, vidare har Bernadottekvällar arrangerats med föreläsningarna *Ur svenska hjärtans djup* med Mattias Frihammar och *Prakt och ståt vid kungliga bröllop* med Kerstin Hagsgård. Reklamkvällar har arrangerats med föreläsningarna *Reklam och visuell retorik* med Thomas Koppfeldt samt *Vägen från traditionell masskommunikation till hur man umgås via nya digitala medier* med Thomas André.

Kring Bernadotteutställningen arrangerades visningar, kalligrafikurser, möjligheten att skicka Riktiga Vykort med ett fotograferat ansikte som ett kungafrimärke och mycket annat. Postmuseum deltog även på detta tema i evenemanget Love 2010 på Djurgården.

Kulturfestivalen anordnades av Stockholm stad och museet deltog då med en breverkstad från den 10 till 14 augusti.

Föremålssamlingarna

Föremåls- och bilddatabaserna i Mikromarc har konverterats till Primus och därefter länkats till portalen Digitalt museum.

Museets konstsamling har blivit registrerad i databas med hjälp av en praktikant från museiutbildningen i Uppsala och beståndet av medaljer, plaketter och ordnar har fotograferats i färg med hjälp av en projektantställd. Från Nordiska Museet har två föremål återlämnats som varit deponerade där i mer än 100 år.

Arkivet har bistått med material till den under året utgivna ”Minnesbok om fältposten”, sammanställd av Bengt Nordmark; faktagranskning har gjorts av Bo Andersson. Boken utgör nr. 57 i serien *Meddelanden från Postmuseum*.

Insamlingen ”Brevet som förändrade mitt liv” har genomförts i samarbete med ”Liv i Sverige”.

Marianne Larsson medverkade i seminariet *Paket på väg* den 8 september, som anordnades av Centrum för Näringslivshistoria. Hennes föredrag ”Posten och postorderhandeln: den nödvändiga infrastrukturen” har därefter publicerats som nr. 5 i serien Näringslivshistoria. Museet medverkade dessutom i den landsomfattande *Arkivens dag* som arrangerades den 17 november; temat var klimat.

Bland viktigare gåvor från enskilda kan följande nämnas:

Från Åke Salomon, Uppsala, har en stor monterad samling med romantiska vykort samt en samling vykort frankerade enligt ”frimärksspråket” erhållits. Helena Obermüller-Wilén, Huddinge, har donerat samtliga frimärksintyg som utfärdats av hennes far, Franz Obermüller (1905-1986). Från Sven Sandstedt, Uppsala, har museet erhållit material kring de s.k. ”Drottningbrev” från vapentypsperioden på 1860-talet.

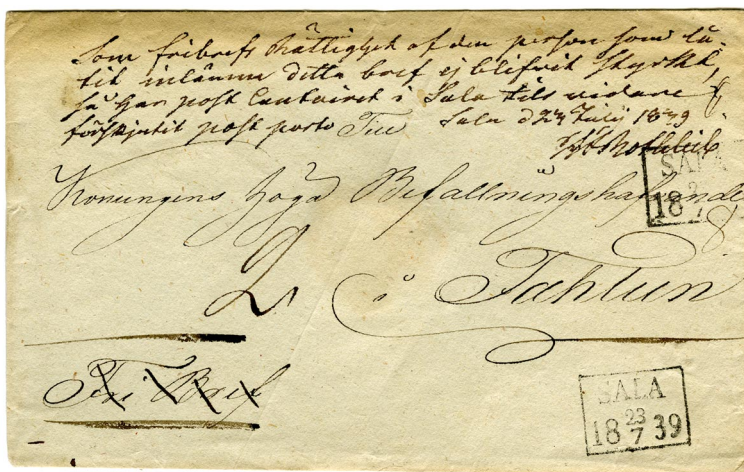
Filatelisamlingarna

Huvudsamlingen av svenska frimärken har monterats till och med utgivningen den 26 augusti 2010. Tjänstefrimärken i stort format som ingår i den svenska huvudsamlingen har ommonterats för att bättre motsvara uppställningen i moderna frimärkscataloger. Den posthistoriska frimärkssamlingen som tidigare donerats av Karl-Erik Linelius och visats i Slanjarummet har tagits ned för att ge plats åt det senaste årets svenska frimär-

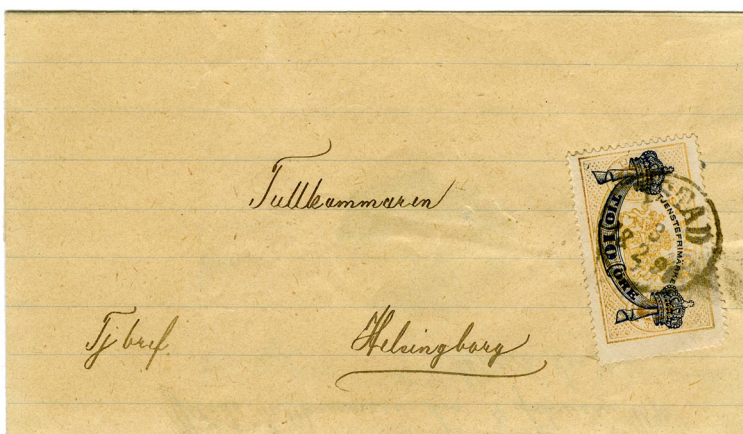
ken. I Lagerlöfrummet har Danmarkssamlingen av utrymmesskäl komprimerats och delvis ommonterats.

Monteringsarbete har utförts till Bernadotteutställningen och för projektet "Nya Märkvärdigt".

Insamling har skett av bjudnings- och tackkort. Vidare har UPU-bulletiner emottagits och ordnats.

Ej godkänt fribrev, sänt från Sala till Falun 1839.
Gåva av Postmusei Vänner 2010.

Inrikes brev med tjänstefrimärke 10 på 24 öre, skickat från Ystad
den 3/2 1890. Gåva av Postmusei Vänner 2010.

Biblioteket & Post F@ktum

Beståndet av löpande tidskrifter uppgick till 193 st. I bok- och tidskriftsdatasaserna har 2.259 dokument registrerats. Vid årets slut innehöll bibliotekets databaser tillsammans med andelen i Libris 77.220 bibliografiska poster. Katalogiseringen av det svenska postala trycket har i det närmaste kunnat slutföras.

Digitalisering har gjorts av 22 filmrullar med mikrofilmade poststationskort. Dessutom har på privat initiativ digitalisering även gjorts av publikationen *Postlägenheter till utlandet* för åren 1940-1945.

UPU-trycket har flyttats till källaren, medan SAB-katalogiserade böcker förts samman till Palmrummet. En översyn har även gjorts av tidskrifts- och katalogbeståndet på grund av ålagda sparkrav.

Marknadsföring

Information om bl.a. utställningar, pedagogik och program producerades och spreds regelbundet till media, inklusive Internet, utvalda målgrupper och intressenter. Affischer, inbjudningskort, foldrar och programtidningen *Nytt på Postmuseum* framställdes och distribuerades med tre nummer till bl.a. Postmusei Vänner. Affischer anslogs i StorStockholm, bl.a. i tunnelbanan. Annonsering gjordes i utvalda media, inklusive Internet. Museets webbplats uppdaterades och förnyades regelbundet.

Postmuseums öppettider har varit: tisdag-söndag kl. 11-16, samt kvällsöppet fram till kl. 19 på onsdagar, med undantag för tiden maj-augusti.